XXIV Ўз ЛКЁИ СЪЕЗДИ

ЯНГИЛАНИШ ВА МУСТАҚИЛЛИК ЙЎЛИДА

СУРАТДА: Ўзбекистон ЛКЁИ XXIV съездининг бир гуруҳ делегатлари.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ЁШ ЛЕНИНЧИ

Газета 1925 йил 8 февралдан чиқа бошлаган

1990 йил 28 ноябрь Чоршанба
№ 226 (13.662). Баҳоси 3 тийин.

•ЎЗБЕКИСТОН ЛКЁИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИНИНГ БОШ НАШРИ•

Миннатдорчилик изҳори

Жумҳурият ЛКЁИ Марказий Қўмитасида аввалги съездда Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитасига сайланган комсомол етакчилари, ёшлар қабул қилинди. Қабул маросимини Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг биринчи котиби А. Носиров олиб борди. Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси аъзолари ва аъзоликка номзодларга, жумҳурият ЛКЁИ тафтиш комиссияси аъзоларига ўтган даврдаги фаолиятлари учун Бюро аъзолари номидан сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этди. Янгиланган ва мустақил Ўзбекистон ЛКЁИ XXIV съездида сайланадиган жумҳурият комсомоли Марказий Қўмитасининг котибларига, Марказий Қўмита аъзоларига ҳамда Марказий Назорат Комиссияси аъзоларига мустақил жумҳуриятимиз равнақи йўлида йигит-қизларни жипслаштириш фаолиятларида эзгу-тилак ҳамда истакларини баён қилди.

Жумҳуриятимиз комсомол ва ёшлари равнақи йўлида самарали иш олиб борганликлари учун учрашув қатнашчиларига эсдалик совғалари топширилди.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛАН УЧРАШУВ

Кеча Ўзбекистон ССЖ Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг биринчи котиби И. А. Каримов жумҳурият ЛКЁИ XXIV съездига сайланган делегатлар билан учрашди.

Учрашувда Президент жумҳуриятнинг равнақи йўлида амалга оширилаётган тадбирлар, бозор иқтисодиётига ўтишга қандай тайёргарлик кўрилаётгани, иқтидорли ёшларни хорижга ўқишга юбориш масалаларига тўхталиб ўтди. Иттифоқ шартномаси юзасидан ўзининг фикр-мулоҳазаларини баён этди.

Бўлажак комсомол анжумани ёшларни ўйлантираётган муаммоларни ҳал этишга салмоқли ҳисса қўшади, деб умид билдирди.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг Бюро аъзолари А. С. Ефимов, Ж. Ҳ. Ҳамидов, КПСС Марказий Қўмитасининг йўриқчиси Н. А. Новожилов, Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитасининг биринчи котиби А. Носиров, жумҳурият Президент кенгашининг аъзоси А. Саидов ўртоқлар қатнашдилар.

* * *

СУРАТЛАРДА: учрашув пайти.

Суратлар муаллифи Е. БОТИРОВ.

Съездолди мунозараси

ЭЪТИҚОД БУТУН БЎЛСА

Съезд делегати... унвонми ёки шарафми у?

— Униси ҳам, буниси ҳам эмас, — таъкидлайди Боғдод ноҳиясидаги «Большевик» жамоа хўжалиги аъзоси, съезд делегати Ҳакимхон Усмонов, — энг аввало масъулият. Қолаверса, ҳар биримиз уч минг нафар ёшнинг ташвиши, муаммосини елкага олиш дегани.

Авваламбор, бу галги съезд делегатлари учун сараларнинг сараси бўлиш осон кечмади. Ёшлар ишончини қозонишга тўғри келди. Хўш, энди улар жумҳурият комсомолларининг съездига қандай боришади? Олдинги йиллардек қарсакбозликками?

Делегатларга худди шундай савол берсангиз, лоқайдликдан воз кечганмиз, дейишади. Тўғри, лоқайдликдан йироқлашдик, аммо комсомол йиғинларида бошқа нарса илдиз отипти. Керакми, нокеракми сўзамолликка зўр беріляпти.

Вақт ниҳоятда қимматли бўлган ҳозирги дамда имконни бой бериш, беҳуда вақт ўтказиш ўринли эмас. Қолаверса, фикрни дадил айтадиган давр келди. Фарғона водийси вилоятлари делегатлари яқинда Балиқчи ноҳиясига йиғилдилар. Таъбир жоиз бўлса, жумҳурият комсомоли съездининг иш кунлари худди шу ердан бошланди.

Хўш анжуман олдидан бундай уриниш фойдалимиди, ёки?.. Энг аввало комсомол ўз иш услубини янгилаётганлигини намоён қилди. Яширишнинг ҳожати йўқ, ўтган съездларда нима бўлди? Минбарни ёшлар муаммоларини олиб чиқадиган эмас, ҳуда беҳуда гапларни сўзлайдиган жойга айлантириб олишди.

Жумҳурият комсомолининг истиқболи борми? Бозор иқтисодиётига ўтилса, комсомол боши берк кўчага кириб қолмайдими? Менимча, бундай саволлар ҳар бир делегатни мушоҳада қилишга, ўйлашга мажбур қилади. Шу боисдан ҳам жумҳурият комсомолининг Устави, Ҳаракатномаси лойиҳалари юзасидан баҳслар ҳаяжонли бўлди.

М. МИРЗАЕВ, Москва ноҳияси комсомол қўмитасининг саркотиби:

— Устав энг аввало содда бўлмоғи керак. Ёшларни бездириб қўймайлик. Улардан шунчалик йироқлашиб кетганлигимиз етар. Жумҳуриятимиз комсомоли ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий жиҳатдан мустақил бўлар экан, елкадаги юк янада вазминроқ бўлади.

Р. ИСМОИЛОВ, Наманган шаҳар комсомол қўмитаси саркотиби:

— Айримлар комсомол номини ўзгартиришни таклиф этишаётир. Ташкилот номи ўзгаргани билан янгиланиш бўладими? Йўқ, аксинча. Муҳими иш услубимизни ўзгартириш керак. Энди бозор иқтисодиётига ўтилса осон бўлмайди. Ҳозиргидек ишлайверсак, қобиғимизга ўралиб қолаверамиз. Ҳаракатнома лойиҳасида, менимча, жаҳон ёшлари билан алоқа ўрнатиш хусусида ўйлаб кўриш лозим. Қолаверса унда фақат амалга ошадиган ишларни режалаштириш зарур. Аксинча, ҳозир қўл етмас ишлар кўп. Ахир минбардан туриб ваъда бермоқнинг, амалга ошируви ҳам бор. Тағин юзимиз шувит бўлиб қолмасин.

Қ. ТОШБОЛТАЕВ, Марҳамат ноҳияси комсомол қўмитаси саркотиби:

— Устав лойиҳасида комсомол аъзосининг комсомолдан чиқиши ўз хоҳиши билан ҳал этилади дейилган. Хўш, унинг тақдирини бошланғич ҳал этмайди экан, бу нима деган гап? Бизнингча, бу масалани бошланғич ҳал этсин. Умумий йиғилишни чақириш тартиби ҳақида ҳам шундай фикрдамиз. Йиғилишни ҳеч бўлмаганда ярим йилда бир марта ўтказмоқ лозим.

Бозор иқтисодиётига ўтилса, саноатлашган ноҳиялар бир амаллар, аммо қишлоқ комсомоли-чи? Шундайлигича ҳам қашшоқ яшаётган ёшлар эртанги оғир кунларда ўз Иттифоқини сақлаб қолармиканлар?

В. ҒАФУРОВ, Фрунзе ноҳияси комсомол қўмитасининг саркотиби:

— Устав лойиҳасидаги аъзолик бадали хусусида. Кам даромадли, ночорлардан маълум миқдорда бадал йиғиш ҳақида гап боряпти. Бошланғич қарори билан уларни бадал тўлашдан озод этиш керак.

А. АКБАРОВ, Тўрақўрғон ноҳияси тракторларни созлаш заводи иқтисодчиси:

— Бошланғич ташкилотни тарқатиш тўғрисидаги фикр масалани қайта кўриб чиқишни тақозо этади. Ахир аъзолар ўз ихтиёри билан чиқиб кетишаверса, бошланғичнинг тақдирини ким ҳал этади? Боз устига, нафақат ишлаб чиқариш ёки ўқиш жойларида, балки турар жойларда ҳам ёшларни комсомолга жалб этиб, ташкилот тузиш лозим.

— Ноҳиямизда ёшлар маркази салмоқли ишларни қиляпти, — таъкидлади биз билан суҳбатда **Қўрғонтепа ноҳияси комсомол қўмитасининг саркотиби М. ХЎЖАМҚУЛОВ.** — Ёшлар кучи билан ғишт заводи қуряпмиз. Хуллас комсомол ҳаёт оқимидан олдинда юрмаса бўлмайди.

— Олий анжумандан умидимиз катта, — суҳбатга қўшилади **Балиқчи ноҳияси комсомол қўмитаси саркотибаси М. ХАЛИЛОВА,** — у фаолиятимизда туб бурилиш ясаши керак. Эртанги кунимиз истиқболи учун ҳам шундай бўлмоғи лозим. Ахир энди аввалгидек яшаб, ишлаб бўлмайди. Ўзгалар ишончига сазовор бўлсаккина ёшларнинг эътиқод қўйган ташкилоти бўламиз.

Шубҳасиз, эндиги курашлар осонликча кечмайди. Комсомол ҳар бир ёшнинг қалбидан ўрин олиши учун ҳам бутун имконни ишга солмоғи лозим. Эътиқод, ишонч бор жойда эса истиқболга умид қилса бўлади.

Йиғилишда Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси биринчи котиби **А. Носиров,** Фарғона, Андижон, Наманган вилоятлари комсомол қўмиталарининг котиблари иштирок этдилар.

Сўз—делегатларга

ИСТИҚБОЛИМИЗ БОРМИ?

БЛКЁИнинг XXI съезди бўлиб ўтганига ҳам 6 ойдан ошди, съезддан сўнгги БЛКЁИ Марказий Қўмитасининг I пленуми қабул қилган қарорларга қайта назар ташлайдиган бўлсак, «Ёшларнинг хўжалик ташаббускорлигини ривожлантириш тўғрисида»ги ҳужжат мавжуд. Бу қарордан сўнг ўтган даврда комсомолга, унинг ҳисобида турувчи ёшларга мустақил хўжалик фаолиятида қатнашиш имкониятлари кенгайди. Лекин кўпчиликни масаланинг иккинчи томони қизиқтираётгани турган гап. Бу ҳам бўлса, ёшлар марказлари ва ишлаб чиқариш ташкилотларига давлат солиғи муносабатларидир. Комсомол инқирозы — унинг ёшлар муаммоларини ҳал қилишдаги ожизлигидадир.

Бугун жойларда комсомолнинг бозор иқтисодиёти шароитида тутадиган ўрни, унинг имкониятлари тўғрисида ўйлайдиганлар кўпаймоқда. Бу соҳада силжишлар йўқ эмас эди. Афсуски, ажойиб ўзбек мақолида айтилганидек, «Камбағалнинг оғзи ошга етганда бурни қонайди». Комсомол бугун иқтисодиёт мустақиллиги поғоналарига қадам қўйиб бошлаганда давлат солиқлари унинг ҳаракатига таъсир қилмоқда.

Шу ўринда бизнинг ноҳиямизда ҳам йигит-қизлар талабига асосан ёшлар маркази ташкил қилинди. Марказ қошидаги «Орзу» вокал чолғу дастаси ёшларимизнинг қувончли кунларини нишонлаш, байналмилал жангчилар, кам таъминланган оилалар тўйларини ўтказиш, жойларда концертлар қўйиш билан шуғулланади. Ҳисоб-китобга қараганда, марказда ўтказиладиган тадбирлардан қоладиган ойлик фойда 400—500 сўмни ташкил қилади. Бу ҳам уларнинг ойлик чиқимидан ортмайди. Лекин биз ҳарқалай оддий комсомол аъзосига фойдамиз тегиши, ҳар бир ёшнинг комсомол ишидан моддий ва маънавий манфаатдорлик туйғусини шакллантиришга ҳаракат қилаётирмиз. Қисқаси, бундан ноҳия комсомол қўмитасига бир тийин қолмайди. Бироқ давлат молия бўлимлари «бер», деб эшик қоқиб турсалар, адолатдан эмас-ку! Бу борада Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитаси, Ўзбекистон ССЖ халқ депутатларидан тузилган Олий Кенгаш ёшлар билан ишлаш қўмитасининг иши қониқарли эмас, деб ўйлайман.

Яна бир нарса. Шу йил 18 июнда бўлиб ўтган Ўзбекистон ССЖ Олий Шўроси иккинчи сессиясига Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг Ўзбекистон ССЖда ёшлар сиёсатининг биринчи навбатдаги тадбирлари тўғрисидаги масала киритилди. Лекин бу ҳамон «қоғоз»лигича қолиб келмоқда. Ахир ҳозир жамиятимизда қонунлар мажмуалари тузилаётганидан фойдаланиб, Ўзбекистонда давлатнинг ёшлар сиёсати қонунини ишлаб чиқиш ва унинг тезроқ қабул қилинишига эришиш лозим. Токи кейинги авлод бизни лоқайдликда айбламасин. Ахир андиша қилиб, ўз фикримизни айта олмаслик натижасида инқирозга келиб қолганимизни тушуниб етдик-ку.

Истагим, Ўзбекистон комсомоли XXIV съезди резолюцияларида ёшлар иқтисодиёти масаласига кенг ўрин берилиб, Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгашига қатъий талаблар билан чиқилса.

К. ШОМУРОДОВ,
Ўзбекистон ЛКЁИ Қоракўл ноҳия қўмитаси биринчи котиби.

XXIV
Ўз ЛКЁИ СЪЕЗДИ

ДАРДИНИ БИЛГАН ТАБИБ...

ЭҲТИМОЛ менинг гапларим баъзи ёшларга эриш туюлар. Эҳтимол «ёши анчага бориб қолибди-ю, яна шу ташкилотни яхши кўради-я, — деб мендан кулишар. Майли, деганлар-десин, кулганлар-кулсин. Мен барибир бу ташкилотни ҳурмат қиламан. Унинг менга берган толеини қалбимда асрайман. Мен унинг гуллаб-яшнаган, ўз овози, ўз босган изига эга бўлган даврининг, катта-катта, оғизга тушгудек ишларининг гувоҳи бўлганман. Бугун нечоғлик мушкул бўлмасин, унинг эртаси борлигига ишонаман. Эътиқод деганлари шу бўлса керак.

Тўғри, ҳозир унинг аҳволи анча оғир. Лекин йиқилганнинг устига чиқиб тепавериш инсофдан эмас. Устига-устак унинг куни кечагина қилган залворли ишларидан кўз юмиш, уни эсга олмаслик ҳам мардлик эмас. Бунинг ўрнига уни суяш, оёққа турғизиб, йўлга солиш лозим, деб ўйлайман. Ахир у эмасмиди бир вақтлар пахтачиликни механизациялашни ўз оталиғига олган ва уни барқарор қилган?! У эмасмиди Мирзачўлни ўзлаштиришга отланган ва бу ишни ҳам барқарор қилган?! Ҳозир қораланган, лекин ўз даври учун қудратли ҳаракат бўлган турсуноЙчилик ҳаракатини амалга оширган, ҳаётта Инобатларни, Матлуба ва Эътиборхонларни берган шу ташкилот эди-ку! Ўшанда фирқамиз бу ишга даъват этиб, уни комсомол зиммасига юклаганда, қишлоқма-қишлоқ юриб қизалоқларни йиққанда, ҳамма қийинчиликларни енгиб, мақсад сари борганда, бир мард фирқа аъзоси чиқиб ё мард дўхтир чиқиб: «Ҳой мусулмонлар, бу қизларимизга зарар», — дея олмаган-ку!

Шу ташкилот шарафи учун ўша кун комсомолдан тинч ҳаётларидан воз кечиб яшамадиларми? Ўзани сув босганда сув йўлини гавдаси билан тўсиб зовурга оқизган, ўлимига қисман бўлса-да, шу сабаб бўлган Ғайбулла-чи? [illegible]

[illegible] Уларни яхши йўлга бошлай билиш ҳам фарз, ҳам қарз. Ҳадеб майда-чуйда билан ўралашавермай, йирик-йирик ишларни қилиш керак, деб ўйлайман. Демакки, у ёшларнинг манфаатини ҳимоя қилсин. Қишлоқда яшовчи юпун ёшлар, юпун ёш оилалар, ётоқхона етмаганидан уй қидириб чарчаган талабалар, дийдираган норасидалар... Эҳе, комсомол бажараман, деса иши бир талай.

Яна бир фикрим... Комсомол ўз сафидагиларни айниқса, шу кеча-кундузда ниҳоятда эҳтиёт қилиши, асраб-суяши лозим. Бир воқеа эсимга тушиб кетди. Ўшанда комсомолда энди иш бошлаган йилларим эди. Хоҳ шеърият, хоҳ журналистикада бўлсин қобилиятли ёшлар бодраб чиқаётган пайт эди. Комсомол аъзоси бўлган икки ижодкор ёш турмуш қурмоқчи бўлишди. Мусулмончиликка риоя қилиб никоҳ ўқитишган экан, ана энди кўринг буёғини! Уларни комсомол Марказий Қўмитаси пленуми минбаридан туриб қаттиқ танқид қилишди. Хўп, танқид қилинди, дейлик. Нима фойдаси бўлди? Қани сўранг-чи, бошқа ёшлар комсомолдан қўрқиб никоҳ ўқитмай қўйишдими? Аксинча, никоҳсиз чимилдиққа киришни ўзларига эп кўрмадилар. Ўзлари учун, ота-оналари, қариндош-уруғлари кўнгли тинчиши учун бу урф керак эди... Гуркираб кетаётган икки ёш эса, ўнгланмай қолди. Комсомол энди бундай кескинликка бормаслигидан умидворман.

Яхшилик деган камёб фазилат элимиз қалбидан бутунлай юлиб ташланмаган. Унинг айрим шоҳлари синиб кетган бўлса ҳам, илдизи бус-бутун!

Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитаси маблағидан 1 миллион сўм ажратиб, ёш қаламкашлар учун ётоқхона қуриш режалаштирилибди. Бу ўша — сиз билан биз қидириб юрган меҳр-оқибат. Ўйлайманки, келажакда бу ётоқхонада яшайдиганлар комсомол юмушларини эринмай амалга оширадилар, унинг жанговар кучига айланадилар.

Мен яна фожиадек даҳшатли бўлган бир касалликнинг йўқолишини истайман. Бу — лоқайдлик, бефарқлик. Комсомолга бундан ортиқ зарар келтирадиган касаллик бўлмаса керак. Ҳеч ким ўзи аъзо бўлган ташкилотнинг ишига бефарқ қарамасин, дейман. Бир чеккада туриб «менга нима?» дегувчиларни йўлга солиш пайти келди. Менимча, бундай бефарқ йигит-қизлар кўнглини уйғотиш лозим.

Мана съезд эшик қоқяпти. Мен Ўзбекистон комсомолининг бундан олдинги бир неча съездларида иштирок этганман. Ишонаверинг, бу съездчалик курашчан, жанговар съезд бўлмас. У ғоят масъулиятли даврнинг ғоят масъулиятли анжумани. Бунда ошкоралик, тенглик, фикр эркинлиги ҳукмрон бўлади. Бу комсомолдаги ҳақиқий мустақилликка йўл очади. Съездда «ур-йиқит» қилмай, бир-биримизни ҳурмат билан эшитишни таклиф қилардим.

Сўнгги истакларим. Комсомол ҳар мақомга йўрғаламаса, ҳар томонга шоҳ ташламаса. Майли, унинг сафидан чиққиси келганлар чиқсин, курмакларни асраб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Фақат унинг садоқатли жигарбандлари кўпайсин.

Биз кейинги вақтда кўтаринки сўзлар айтишдан ўзимизни тиядиган бўлиб қолганмиз. Менга рухсат этинг, икки оғиз шундай сўзларни айтай: ҳаётимни ёритган; ёшлигимнинг қайноқ ва покиза эсдалиги, садоқатли хотираси бўлган комсомолим, қаддингни кўтар! Сенинг бағрингда қайноқ қалбли йигит-қизларинг бор. Аламларинг патосини танангдан чиқарувчи, дардингга даво бергувчи, табобатни билгувчи суянчиқларинг бор. Улар омон бўлсин!

Сен шундай яшагинки, ёшларнинг ҳақиқий мураббийси бўлгин. Уларга муҳаббатингни бер, қалб қўрингни бер! Улар ташвиши сенинг ташвишинг бўлсин, дардларига даво топ, ҳимоя қил!

Яйра САЪДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати

ЯКДИЛ, ЯГОНА ЙЎЛ ИЗЛАБ

Хоразмлик комсомол-ёшлар жумҳурият комсомолининг Устави ва Ҳаракатномаси лойиҳалари юзасидан шу қадар кўп таклиф-истаклар билдиришдики, ҳеч қачон мунозаралар бу қадар қизғин тус олмаганди. Бўлиб ўтган вилоят комсомол қўмитаси пленумида йигит-қизлар вакилларининг нуқтаи назари тасдиқланган бўлса-да, баҳс-мунозаралар якун топганича йўқ.

СУРАТДА: Андижон, Фарғона ва Наманган вилоятларидан сайланган съезд делегатлари.
Суратлар муаллифи Е. БОТИРОВ ва А. МИРЗАЖОНОВ.

Комилжон ИБРОҲИМОВ, вилоят комсомол қўмитаси котиби:

— Ўтган галги пленумда тузилган мафкура комиссияси (шу комиссия раисиман) аъзолари билан комсомол Ҳаракатномаси ва Устави лойиҳаларини ўрганиб, «Биз қандай шароитларда яшадик ва ҳаракат қилдик» мавзуида ўз фикрларимизни мужассамлаштирдик. Бу ҳужжатда келгусидаги мақсадларимиз ҳам ўз аксини топган. Ўйлаб қаранг, жумҳуриятдаги минглаб ишсиз ёшларнинг учдан икки нафари ўттиз ёшгача бўлган ёшлар. Минглаб ёш оилалар уйсиз. Даромадлари кам хўжаликларнинг кўпчилиги ҳам ёш хонадонлар. Яна пулнинг қадрсизланиши, ҳаётий зарур молларнинг етишмаслиги, озиқ-овқат дўконларининг қуруқлиги... устига-устак бозор муносабатларига ўтишга тайёрланаётгани олдинги муаммоларимизни бирданига бир неча карра ошириб юборади. Ёшлик деган қудратли кучнинг ночор аҳволига биринчи навбатда биз — комсомол ташкилотлари ходимлари жавоб бермоғимиз керак. Йигиз-қизлар бугун биздан тўғридан-тўғри «Бизнинг келажагимиз борми ўзи?» деб сўраётганликлари бежиз эмас.

Шундай хулосага келдикки, жамиятни жиддий ўзгартирмай туриб, ҳаётни тубдан қайта қурмасдан ёшлар муаммосини ечиб бўлмайди. Ёшлар ташкилоти йигит-қизлар манфаатини ҳимоя қилиши шарт. Ҳозирги вазиятда комсомол ташкилотини янгидан қуриш, номлаш устида тортишиб ўтирадиган фурсат эмас. Давр, вазият буни бир кун тақоза этар, аммо ҳозир биз атрофимизга бирлашган минглаб ёшларнинг кўнглида йиғилиб қолган дардларини даволаш йўлини — унинг энг мақбул, якдил йўлини топа олишимиз керак.

Хўш, съездда биз бу йўлни топиб, аниқ белгилай оламизми? Шу савол ҳар бир вакилнинг кўнглида бўлмоғи ва ана шу учун биргаликда ҳаракат қилмоғимиз керак. Акс ҳолда съезд турғунлик йилларидаги сингари дабдабали маросимлардан бири бўлиб қолаверади...

Зайтуна ҚУРБОННИЁЗОВА, вилоят комсомол қўмитаси ўқувчи ёшлар шўъбаси мудираси:

— Яқинда котибиятга шундай масала тайёрладик. Гурлан ноҳиясидаги ёш муаллимлар фаолияти тўғрисида. Биргина далилни келтираман. Шу ноҳияда етмиш тўққиз нафар ёш муаллим ишсиз ўтирибди. Ёки навбатга ёзилган. Навбат эса икки-уч йилда келар... Унгача нима бўлади?

Ишсиз муаллимларнинг кўпчилиги физика-математика, бошланғич таълим, ўзбек тили ва адабиёти мутахассислари. Ўзбек тилига давлат мақоми берилган бир шароитдаги аҳвол шу. Ўрис тили муаллимларига эса иш истаганча топилади. Чунки, ўрта мактаб дастурида ҳамон эски қолиплар яшаб турибди.

Халқ таълими раҳбарлари ишсизликни олий билимгоҳ ва ўрта махсус таълим билимгоҳларида режасиз кадрлар тайёрлашга боғлашади. Хива ва Урганч шаҳридаги муаллимлар билим юртларини аллақачон бекитиш пайти етди, негаки иш тополмаётган ёш мутахассисларнинг кўпчилиги шу даргоҳларни тугатганман, дейишади...

Комсомолнинг Ҳаракатномаси лойиҳасида ишсизлик борасида ҳам махсус бандлар бор. Аммо, уларда айтилган вазифаларни бажариш комсомолнинг қўлидан келмаслиги маълум. Имконият даражасидаги ишни Ҳаракатномага киритиш керак эди. Сабаби, агар биз бугун барча ёшларни маълум бир муддатда иш билан муқим таъминлаймиз, — деб катта ваъда берсак-у, эртага иш яна эскичасига кетадиган бўлса, комсомолнинг обрўси тағинда тушиб кетаверади.

...Фикрлар кўп. Аксар ҳолларда бир-бирига зид ёки тасаввур қилиш қийин бўлган таклиф-фикрлар. Шу ўринда яқиндагина бўлиб ўтган пленум эсга тушади. Унда вилоят комсомол ташкилотининг комсомол съездига нуқтаи-назари масаласи муҳокама қилинганди. Олдиндан гарчи, муҳокамалар бўлиб, Устав ва Ҳаракатнома лойиҳаларига бир қатор ўзгаришлар киритилган бўлса-да, пленумда яна тўртта таклиф ўртага ташланди. Овозга қўйилганда, бу таклифларнинг бирортаси ҳам етарли овоз олмади. Ёки «таклифчи»лар енгилишди. Нимага?

Ҳаракатноманинг номланишидаги «...гуллаб-яшнаган Совет Ўзбекистони учун»дан «Совет» сўзини олиб ташлаш тарафдорлари ўз фикрларини шундай баён қилишди. Сўнгги йилларда шўро бошқаруви инқирозга юз тутди, бошқа жумҳуриятларда бу ибора ишлатилмай қолди. «Совет Ўзбекистони» жумласининг ўзи турғунлик даври шиорларига ўйқаш. Яхшиси шу номланишни «Мустақил Ўзбекистон учун» деб ўзгартирайлик.

Ёки комсомолни ўзгача номлаш. Икки хил вариант ўртага ташланди. «Ўзбекистон мустақил комсомоллари» ва «Ўзбекистон ватанпарвар ёшлар иттифоқи». Демак, «Ленинчи» ва «Коммунистик» сўзларини олиб ташлаш.

«Енгилганлар» жамият ҳаётида рўй бераётган ўзгаришларни айтишди, наинки жаҳон миқёсида, балки Иттифоқда ҳам ҳозирда бир нечтагина жумҳуриятда ЛКЁИ сақланиб қолгани, улар ҳам умрининг сўнгги кунларини кўришаётгани, Ўзбекистон ёшлари бу жиддий қарорга одатга биноан энг охирида эмас, айнан шу бугун келишларини, чунки тарих тақозоси шундайлиги, вақт бу жумлаларни тарих мулкига айлантириб улгурганини... фактлар билан изоҳлашга уринишди.

«Енгганлар» эса уларни «сиёсий сунъийликка берилишда», «эътиқодсизликда» айблашди. Ҳатто, котиблардан бири, янги номланишга одамлар ўрганишлари учун камида 40 йил (!) кераклигини айтди. Ваҳоланки, «жумҳурият», «фирқа», «кашшоф» каби ибораларни биз бир йил ичида ўзлаштириб олдик. Ҳеч кимнинг тили қавармади...

«Фирқа ва комсомолга эътиқоди ўта баланд бўлган» йигит афғон уруши қатнашчиси. Биламизки, бу адолатсиз уруш бошида кимлар ва қайси сиёсий ташкилотлар турган. Ўн беш минг нафар алп йигитни жонидан, минглаб йигитларни мучаларидан айирган, хонадонларга аза нафасини олиб келган афғон уруши ҳақидаги ҳақиқатдан кейин ҳам қотиб қолган эътиқоддан воз кеча олмаслик — бу кўр-кўрона сиғинишдан бошқа ҳеч нима эмас...

Пленумда тортишув-мунозаралар кескинлашган онлари ҳам бўлди. Лекин, гапирувчилар саноқли, овоз берувчилар кўпчилик. Аксарият қатнашчилар лоқайдлик билан бўлаётган баҳсни кузатишди, йиғилиш тугашини кутишди. Кимдир эса таклиф айтиш учун эмас, кимгадир лаганбардорлик қилиш учун минбарга чиқди...

Савол туғилади: хўш бугун «енгилганлар» ҳақми ёки «енгганлар»? Мўътадил, мукаммал баҳо беришни вақт ҳукмига ҳавола этамиз. Съездда ҳам бундай кескин тортишувлар бўлиши ҳеч шубҳасиз. Мақсад бир неча ибора устида тортишиш, ўз фикрини ўтказиш эмас. Кўп йиллар ҳукм суриб келаётган «озчиликнинг кўпчиликка бўйсуниши» принципи гарчи демократик йўл бўлсада, аксар ҳолларда айни ҳақиқатни озчилик ёки бир киши айтиши мумкинлигини ҳам унутмаслик керак. Тарих бунга гувоҳ.

Съезддан умид ва илинжимиз: инқирозга юз тутган комсомол учун якдил, ягона йўл излаб топиш.

Шунда ёшларнинг «Бизнинг келажагимиз борми?» деган саволларига жавоб бериш мумкин бўлади...

«ЗОРИМИЗ БОР, ЗЎРИМИЗ ЙЎҚ»

Келинг, масаланинг қоқ белидан бошлай қолайлик. Бир вақтлар ҳаётимизнинг чалкаш сўқмоқларида маёқ вазифасини ўтаган, илм-маърифат, эзгулик йўлида қурбонлар берган КОМСОМОЛ бугунга келиб энди керак бўлмай қолдими? Ноҳиямиз комсомол қўмитасида аъзоликдан чиқиш тўғрисида аризалар пайдо бўлаётир. Энг ачинарлиси, ёшларнинг бундай ҳатти-ҳаракатлари етарли даражада ўрганилмай туриб, ишлар тез ҳал қилиб ташланмоқда.

Яқинда Оҳангарон ноҳия марказлашган кутубхонасининг икки ходими — Галина Часовских ва Дилором Қурбонқуловалар ўз ихтиёрлари билан комсомол билетларини топширдилар. Тўғри, ҳатто фирқалар ўз эътиқодига қарши иш тутаётган бир пайтда бу нарса деярли ҳеч кимни ажаблантирмайди. Чиқишга қарор қилибдиларми, демак, бир сабаби бор.

— 1985 йилдан бери комсомолга аъзоман, — дея тушунтиради Дилором. — Аъзолик бадалларимни ўз вақтида тўлаб бораман. Лекин гап пулда эмас. Мен фақат ноҳия комсомол етакчиларининг ишларидан норозиман. Комсомолга бўлган ишончимни йўқотдим. Комсомолнинг номидан «Ором» кафесида байрам қилиб, стол ясатилганини айтмаса... Ўшанда ҳам ўзимиздан 5-6 сўмдан пул йиғиб олишган. Нима учун истироҳат боғида ёки бошқа бирор жойда тарбиявий аҳамиятга эга бўлган тузукроқ тадбир ўтказиш мумкин эмас? Ўйингоҳ қурамиз, деб айтганларига қанча бўлди, ундан ҳали ҳам дарак йўқ. Ёшлар эса аксарият ҳолларда қандайдир бўлмағур видеофильмлар кўриш билан вақт ўтказмоқдалар. Нима учун шуларга қарши курашмайдилар? Ичкиликбоз ва гиёвандлар кўпайиб бораётганини комсомоллар билишмайдими? Агар ноҳия комсомол қўмитаси ўз ишини тўғри ташкил этса, комсомол сафига қайтадан аъзо бўламан.

Бир қарашда Д. Қурбонқулованинг фикрлари асосли. Уни тушуниш мумкин, аммо қўллаб-қувватлаб бўлармикин? Чунки Дилором бир нарсани ҳисобга олмапти: мавжуд хато ва нуқсонларни ёшларнинг иштирокисиз, ёрдамисиз бартараф этиш ниҳоятда мушкул иш. Талаб қилиш эса ҳамманинг ҳам қўлидан келади. Хўш, комсомол Дилоромга бирор наф келтирмаётган экан: унинг ўзи комсомол учун нима иш қилди? Афсуски, ҳеч нарса!

— Барибир қизларнинг гапида жон бор, — дейди ноҳия марказлашган кутубхоналар системаси бошланғич комсомол ташкилотининг котибаси Раъно Алишерова, — Ёшлар билан деярли ҳеч ким шуғулланмай қўйган. Масалан, ўзим ҳам 1989 йилдан бери фақат икки марта йиғилиш ўтказдим. У ҳам бўлса ҳисобот-сайлов йиғилиши. Нега деганда аъзоларимиз ҳар қаерда ишлайдилар. Тўплаш қийин. Буларку, майли, лекин комсомол раҳбарларимиз Афғонистонда ҳалок бўлганларга ҳайкал ўрнатамиз, деганларига бир неча йил бўлди. Аммо у ҳали ҳам бошлангани йўқ. Ўзларининг айтганларини ўзлари бажармайдилар. Умуман, комсомолдан нима олаяпмиз ўзи? Тўғрисини айтсам, мен ҳам яқинда комсомолдан чиқиш тўғрисида ариза ёзмоқчиман...

Ана холос! Биз Дилоромдан ўкиниб юрибмиз... Тушунтириш, муаммоларни ҳал этишда биргаликда курашишга даъват этиш ўрнига... Нима учун бир ташкилотда бир йўла бир неча комсомол «истеъфога» чиқаётгани энди ойдинлашди.

Йўқ, мен ҳамма айбни қизларнинг ўзига ағдармоқчи эмасман. Бу ерда ноҳия комсомол қўмитасининг, унинг раҳбарларининг жуда катта хатоси бор. Дарҳақиқат, кейинги вақтда ноҳиямизда комсомол-ёшлар билан ишлаш ниҳоятда сусайиб кетди. Ҳатто Оҳангаронда комсомол ташкилотининг бор-йўқлиги ҳам деярли сезилмай қолди. Ҳеч иш қилинмаяпти, десак инсофсизлик бўлар-у, аммо бу ишлар ҳозирги янгиланиш жараёнида мутлақо талабга жавоб бермайди. Кўнгилдагини айтиб қўя қолай, бизда ёшлар билан астойдил, муқим ишлайдиган ташкилотчи кадрлар камёб бўлиб қолди. Комсомол қўмитаси гўё «каптархона» — раҳбарлар келиб, кетаверади, кадрлар қўнимсиз. Оқибатда тажрибали, ишга лаёқатли кўпгина етакчиларда совуққонлик, ҳафсаласизлик пайдо бўлмоқда. Чунки ишни бажармасанг — терговчи, қойилмақом қилиб қўйсанг — рағбатлантирувчи мард йўқ. Хўш, бу аҳвол билан қаергача борамиз? Қўлидан иш келадиган кўпгина фаолларни бой бериб қўймаймизми?

— Ҳеч бир иш қилмай туриб комсомолдан чиқиб кетишни жанг қилмасдан жанггоҳни тарк этиш деб тушунаман, — дейди ноҳия комсомол қўмитаси ташкилий ишлар бўлимининг мудири Анорбой Исматов. — Лекин комсомол съездида айтилди, майли ташкилотда озгина бўлса ҳам комсомол ишига берилганлар қолсин деб. Чиқаман, деб тургандан кейин нима ҳам қилардик, зоримиз бор, зўримиз йўқ.

Ие, ундай бўлса А. Исматов раҳбарлик курсисида нима қилиб ўтирибди? Ғоявий-сиёсий, тарбиявий ишларни унинг ўрнига бошқа биров амалга ошириб берадими? Ахир унинг вазифаси иккиланиш оқибатида нотўғри йўлга қадам қўяётганларни «Хайр, яхши бор!» деб кузатиб қўйишдан иборат эмас-ку. Тўғриси, биз ундан кутган фикрларни комсомол уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг раиси Мажид Давронов айтди:

— Комсомол қўмитаси ёшлар ўртасида сиёсий-тарбиявий иш олиб бормай қўйди. Унинг роли сезилмаётир. Буни очиқ тан олишдан бошқа илож йўқ. Комсомол аъзолигидан чиқаётган эканлар, буни ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Бургага аччиқ қилиб, кўрпага ўт қўйиш дегани мана шу!

Ҳа, ноҳимизда ёшлар тарбияси, уларни уюштириш, биргаликда фаол иш олиб бориш ҳозирча сезиларли даражада оқсамоқда. Бизга ҳар жиҳатдан онгли, ташаббускор, садоқатли комсомоллар керак. Майли, сафимиз камроқ бўлсин. Аммо шуни унутмаслик керакки, комсомолдан хоҳлаганлар эмас, балки номуносиблар чиқиб кетсин!

Зарифа ЭРАЛИЕВА,
«Оҳангарон» рўзномасининг мухбири, рўзнома таҳририяти бошланғич комсомол ташкилотининг котибаси.

ТАҲРИРИЯТДАН: азиз муштарийлар, мана Зарифа Эралиеванинг фикрлари билан танишиб чиқдингиз. Котиба тилга олган муаммо янги эмас, бу тўғрида кўп гапирилди, бундан кейин ҳам баҳслар давом этиши шубҳасиз. Муаллифнинг нуқтаи назарига қўшилиш-қўшилмасликни эътиқодингизга ҳавола этамиз ва мақола сизни лоқайд қолдирмайди деб умид қиламиз.

КОМСОМОЛ НИМАГА ҚОДИР?

Бугунги кунда бу саволни эътиқодлилар билан бирга комсомолдан умидини узган кишилар ҳам беришмоқда. Биз комсомол ходимлари, ноҳия комсомол қўмитаси аъзолари Ўзбекистон Ленин комсомолининг XXIV съезди олдидан ўша кишилар, умуман ҳамма олдида ўзимизни қўлга олишимиз ва дадил туришимиз зарур, деб ҳисоблайман.

Ноҳия комсомол ташкилоти деганимизда 7 мингдан зиёд йигит ва қизни ўз сафига бирлаштириб турган 124 та бошланғич комсомол ташкилотини назарда тутамиз. Айни вақтда ноҳия ёшлари қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида ҳамда саноат, транспорт, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳаларида меҳнат қилаётганларнинг салкам тўртдан уч қисмини ташкил этади. Қурувчиларнинг 40 фоиздан ортиғи ёшлардир. Кўриниб турибдики, ноҳиядаги ҳеч бир муаммони комсомолнинг иштирокисиз ҳал этишни тасаввур қилиб бўлмайди.

Охирги уч йил давомида комсомол қўмитаси нималарга эришди? Биринчи навбатда қўмита аъзолари бундан уч йил аввал ижтимоий соҳаларда белгиланган вазифаларнинг қоғозда қолиб кетмаслиги учун интилдилар. Натижада ноҳияда «Ёш куч» ёшлар ва ўсмирлар клуби ташкил этилди, ҳозирги пайтда фаолият кўрсатмоқда, ноҳия марказий ўйингоҳи учун 10 минг сўмга яқин пул сарфланди ва шанбаликлар ўтказилди. Ҳар хил тадбирлар, яъни ноҳия ва хўжаликлар миқёсида «Балли, қизлар», «Қувноқлар ва зукколар», «Гўзаллар конкурси» ва ёшларнинг маданий дам олиши учун бошқа тадбирлар ҳам уюштирилди.

Ўтган конференция делегатларининг таклифларига биноан 7-8-сентябрь кунлари ноҳия комсомол қўмитаси, ноҳия рўзномаси ва ноҳия кўнгилли жисмоний тарбия ва спорт жамияти билан биргаликда «Ёш ленинчи» байрамини ўтказишди. Шунингдек, ҳозирги пайтда қўмита ходимлари ноҳия марказида «Ёшлар маркази» тузиш учун тайёргарлик ишларини олиб бормоқда.

Турган гапки, бу ахборотлар ҳаммани ҳам қониқтиравермайди. Баъзилар (умидсизлар) ноҳия комсомол қўмитаси аъзоларидан яна ҳам кўпроқ нарсаларни талаб қиладилар. Буни тўғри деб ҳисоблаймиз. Биз умидсиз деб атаётганлар бугунги ишлардан кўнгли тўлмайдиган, камчиликлар билан келишолмайдиган, ўз комсомол ташкилотининг эртанги куни, келажаги учун юракдан қайғурадиган ёшлардир. Улар ноҳия комсомол қўмитаси ҳали ёшларнинг бўш вақтларини намунали ташкил этолмаётганини, бу соҳада муаммолар кўп эканлигини кўрсатиб бердилар.

Қайта қуриш шароитида комсомол ўз ичидаги ва омма билан муносабатидаги қарама-қаршиликларни ижобий ҳал этиши, мавжуд мушкул вазиятдан чиқиши, муаммоларни ечишга йўл топиши керак. Мазкур масалалар хусусида биз бугун иш бошлайдиган Ўзбекистон Ленин комсомолининг XXIV съездига ўзимизнинг фикр ва мулоҳазаларимизни билдирмоғимиз лозим.

Энг муҳими, бирорта ҳам фойдали фикр, амалий аҳамиятга эга бўлган таклиф сайлаб қўйиладиган органларнинг бўлғуси аъзолари эътиборидан четда қолмаслиги шарт. Ана шундагина комсомол нималарга қодир? деган саволга «Комсомол кўп нарсага қодир, у ўз обрўсини тиклаб олади», — деб ишонч билан жавоб бериш мумкин.

Абдураҳим ИСОҚУЛОВ,
Гулистон ноҳияси комсомол қўмитаси саркотиби, жумҳурият комсомол ташкилоти тафтиш комиссияси аъзоси.

Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг!

Сайёрамизга тез-тез ташриф буюраётган ўзга сайёраликларнинг тузилиши, мақсади, ҳаёт тарзи ҳаммамизни қизиқтирмоқда. Яқинда мухбиримиз шу тўғрида ССЖИ экстрасеанслар уюшмаси аъзоси, ўзга сайёраликлар билан бир неча бор мулоқотда бўлган қаршилик 16 яшар Зулфия Жумаева билан суҳбатлашди.

НУЖлар бизга дўстми ёки душман...

— Зулфияхон, суҳбатимизни ўзга сайёраликлар сизни биринчи марта безовта қилганидан бошласак.

— Майли. 1987 йил август ойи эди. Бир кун кечки овқатга ўтирганимизда, онам қалампир олиб кел, деб қолди. Кўчага шамни олиб ошхона томонга юрдим. Чунки уйимизда чироқ ўчиб қолганди. Бирок қўшниларимизникида чироқ бор эди. Шам билан ошхонага кирсам баҳайбат бир жонзот турибди. Қўрқиб кетдим. Орқамга қараб қочдим. У эса худди оловдек оқарган қий-да, йўқолиб кетди. Ўша куни тунни билан ухламай чиқдик. Ҳаммамиз қўрқиб қолгандик. Биримиз фаришта десак, акам арвоҳ деди. Лекин у на фариштага ва на арвоҳга ўхшарди.

— Кейин қачон келишди?

— Эртаси куни кечаси ухлашга ётгандим бирор бошимга қаттиқ урди. Бақириб уйғондим. Тепамда ўша баҳайбат жонзот турарди. Юрагим қўрқувга тўлди. Лекин ўша жонзод қўлини кўтариб туширгандан кейин қўрқув юрагимни бутунлай тарк этди. Қўлимга қоғоз қалам бериб баъзи бир нарсаларни ёздира бошлади. «Сизлар кимсизлар, нега мени безовта қиласизлар?», деб сўрадим. Улар ўзга сайёралик эканини, мени эса ўзларига хабарчи қилиб олишганини айтишди. Шундан бери тез-тез безовта қилиб туришади.

— Уларнинг ташқи тузилишларини тасвирлаб бера оласизми?

— Бўйи 4 метрча бошида шапка кўндириб қўйилгандек. Шапкаси устида учта симли бир нима бор. Боши, қўл-оёғи бор. Лекин кўзи, оғзи бизникидай эмас. Тасвирлаб олмайман.

— Шу пайтгача вақтли матбуотда уларнинг бўйи 7 метрча, бир кўзли, бошига челак агдариб қўйгандек, деб таърифлашди.

— Тўғри, чунки еримизга ҳозир ўзга 18 та сайёрадан ташриф буюришмоқда. Уларнинг тузилиши бир хил эмасда.

— Сизни Тошкентга нима етаклаб келди?

— Улар (ўзга сайёраликлар) менга ўзга олам билан боғланиш калитини бериб, буни тушунадиган одамларга олиб бориб бер, дейишди. 1988 йил Тошкентга келдим, Тоҳир Салоев билан учрашиб, улар қолдирган калитни бердим. Лекин Тоҳир ака матбуотга берган мусоҳабасида калитни менга уларнинг ўзлари бериб кетишди, дебди. Афсуски, бундай эмас. Чунки калитни мен олиб келиб бергандим. Тоҳир ака эса нима учундир бу нарсани ўз номига ёзиб қўйибди. Яқинда улар яна бир неча тилсимот калитларини бериб кетишди.

— Бу калитлар билан нималарни очиш мумкин?

— Қадимги мис конларини очишда, ер ости йўлларини, тилла конларини топишга ёрдам беради.

— Мобода ҳукуматимиз томонидан ёрдам сўрашса, сиз кўмак берасизми?

— Йўқ. Қачонки жумҳуриятимиз тўла мустақилликка эга бўлса, мен ҳозиргача сир бўлиб ётган конларни очишга ёрдам бераман. Ва шу топилган бойликларни ўзимизнинг миллий услубимиздаги биноларни қурилишига, одамларимизнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашга, илму-маърифатимизнинг юксалишига сарф этмоқчи бўлишса, мен тайёрман.

— Ўзга сайёраликларга қайтсак. Мана яқинда Хумсонда ўзга сайёраликлар билан учрашганингиз эсингизда бўлса. Улар билан орангизда мулоқот бўлдими?

— Улар билан айтарли мулоқот бўлмади. Мени олиб кетамиз дейишди. Истамадим. Учрашув бор йўғи 3—4 минут давом қилди.

— Нима учун сизни олиб кетмоқчи бўлишди?

— Билмадим.

— Улар қайси тилда гапиришди?

— Ўзбек тилида, соф ўзбек тилида гапиришди. Кўпларни уларнинг ер юзидаги барча тилни билиши қизиқтиради. Бутунинг сири уларнинг кичкина аппаратчасида. Оғзига қўйиб ўз тилида гапирса ҳам, бизнинг тилда янграйди.

— Зулфияхон, улар қайси сайёрадан келишади?

— Ҳозирча менга маълум бўлган ўн саккизта сайёра бор. Уларнинг ҳаммаси билан мулоқотда бўла оламан. Лекин 7-, 8-сайёраликлар билан тез-тез учрашиб турамиз. Улар ерликларга ёмон кўришади.

— Нима учун?

— Бу менга қоронғу: уларни ёмон кўрадиган бир мен эмас. Коинотдаги барча сайёраликлар уларни ёмон кўришади. Уларни ерликларга яқинлаштиришни ҳам исташмайди.

— Сиз билан кўп мулоқот қиладиганлар қайси сайёраликлар?

— Ўн саккизинчи сайёраликлар. Улар ерликларнинг энг яқин дўсти. Ҳамма вақт мендан хабар олиб туришади. Қаерга бормай, мени кузатиб боришади. Москвага экстрасеанслар уюшмасига боргунимда ҳам мени кузатиб боришди.

— Улар ерликларнинг яқин дўсти, дейсиз. Нега бўлмаса келиб, ҳамма билан мулоқотда бўлиб, биз билан ютуқларини алмашишмайди? Бизга коинотлараро мулоқотга чиқишимизга ёрдам беришмайди? Фақат айрим одамлар билангина учрашишади!

— Мен улардан бу ҳақда сўраб кўргандим. Улар фақат зеҳнли, қобилиятли, орқа мияси яхши ривожланган одамлар билангина мулоқотда бўла олишар экан. Биз ерликлар энг кам ривожланган эканмиз, агар бошқа коинотликлар билан қиёсласак. Улар 65 фоиз, бизлар 5 фоиз ривожланган эканмиз. Уларнинг айтишича, ерликлар энди аравага оёқ қўйишади».

— Зулфияхон, улар нима учун еримизга тез-тез ташриф буюришаяпти! Бунинг сири нимада?

— Уларнинг мақсади биз ерликларни ҳам коинотлараро алоқага олиб чиқишдир.

— Бунинг учун биз нима қилишимиз керак экан?

— Ернинг Венера нуқтасини (бу уларнинг белгиси) топишимиз керак экан. Венера нуқтасидан учирилган фазо ракетамиз галактикамиздан чиқиб, ўзга сайёраларгача учиб бора олар экан.

— Улар ҳали Венера нуқтасини кўрсатмадиларми?

— Ҳозирча йўқ. Балким вақти келиб кўрсатиб қолишар.

— Мабодо ўқиган бўлсангиз, «Фан ва турмуш» ойномасида, бу журналистнинг ўзга сайёраликлар билан учрашувлари ҳақида мақола чоп этилган эди. Мақоланинг шов-шувга сабаб бўлгани шуки, гўё биз ўзга сайёраликлар тажриба маҳсулотлари эмишмиз. Сиз бунга қандай қарайсиз?

— Бу ёлғон гап. Ишонмаслик керак. Биз ҳам коинотда ўзга сайёраликлар билан тенг ҳуқуқлимиз.

— Улар ерликларни олиб кетаётгани ҳақида шов-шув юрибди!

— Тўғри, менга маълуми — улар 9 та эркак ва 4 аёл кишини олиб кетишди... Лекин ҳаммаси эмас. Фақат қобилиятли одамларни. Улар яқинда менга киши ишонмайдиган бир гапни айтиб қолишди. Биринчи фазогиримиз Ю. А. Гагарин тирик экан. У ҳозир 18-сайёрада. Гагарин фазога учганида учар ликопчалар уни кузатишган ва у билан алоқа ўрнатишган экан. У фазода кейин ўзлари билан олиб кетишган. Бунга Гагариннинг ўзи ҳам рози бўлган экан. У ҳозир баъзи бир кашфиётлар устида иш олиб бораётганмиш.

— Адашаётганингиз йўқми!

— Йўқ, агар улар алдашмаган бўлса, Гагарин тирик.

— Зулфияхон сиз улардан қайта қуришнинг тақдири ҳақида сўраб кўрмадингизми!

— Сўрадим. Аммо бу сир. Айтолмайман.

— Сиз Арманистондаги зилзилани 9 кун, Тожикистондаги зилзилани эса 7 кун олдин айтиб берган экансиз. Яқин кунларда бирор табиий офат содир бўлмайдими!

— Бўлади...

— Аниқми! Агар бўлмай қолса, одамлар сизга ишонмай қўйишади-ку!! Ёлғончига айланиб қолишдан қўрқмайсизми!

— Дунёда хато қилмайдиган одам бўлмаса керак. Агар зилзила бўлмаса, мен ёлғончи бўла қолай. Лекин бўлса одамлар хабарсиз қоладику.

— Улар билан охирги марта қачон ва қаерда учрашдингиз!

— Уч кун олдин уйда, тунги соат учларда.

— Уларнинг олдингизга келиши оиладагиларингизни безовта қилмайдими!

— Йўқ. Кўникиб кетишган.

— Кечирасиз, сиз уларни хоҳловчиларга кўрсата оласизми!

— Ҳа, агар улар хоҳлашса.

— Зулфияхон, муштарийларимизга тилакларингиз...

— Ҳаммалари соғ-саломат бўлишсин.

Жуманазар НУРИММАТОВ суҳбатлашди.

Бизни ўйлантираётган муаммолар

Бобур қадамжоси обод бўлади

Қалбида халқимизга нисбатан алоҳида меҳри муҳаббати бўлган дўстимиз Афғонистон парламентининг аъзоси Моманд Сарфароз Тошкентда бўлганида биз Ҳирот ва Қобулдаги Ҳазрат Мир Алишер Навоий ва устоз Заҳириддин Муҳаммад Бобур мақбараларининг аҳволи хусусида фикрлашган эдик.

Қадрли дўстимиз Моманд Сарфароздан хабар келди. Афғонистон парламентининг халқаро ишлар қўмитасида Бобур қадамжосини таъмирлаш ва Бобур боғини обод қилиш масаласи муҳокама этилиб, парламент мажлисига олиб чиқишга қарор қилинибди. «Биз бир халқмиз, шундай бўлиб келганмиз ва шундай бўлиб қоламиз. Ҳадемай чегаралар очилиб, истаган дақиқада борди-келди қилиш, дийдорлашиш шарафига муяссар бўладиган кунлар ҳам узоқ эмас», дея ёзади афғон жигаримиз.

Ҳа, ўзга йўл ҳам йўқ. Илгари фақат давлат раҳбарлари «ўпишишлар сиёсати» (В. Гомулка ибораси) орқали дўстлашиб, халқ уларнинг ҳоҳиш-иродасини ижро этувчи томошабин оломон бўлиб келган эди. Халқлар бир-бирига талпинганда эса уни ҳеч қандай куч тўсиб қололмайди. Биз дини, имони ва қони яқин халқлар иложи борича бир-биримизни ақлу-идрок кўзгуси билан тезроқ кўришимиз, топишимиз, яхши-ёмон кунларда ёнма-ён бўлишимиз даркор.

Афғон дўстларимизга эса бобурийлар амал қилган ғоя — эзгу ишлар йўлида тезроқ бирлашиш ва раҳм-шафқат руҳи ёр бўлсин!

Хоразмнинг ташна болалари...

Тошкентга ташриф буюрган Янгиариқлик (Хоразм вилояти) ўқувчи ва мураббийлар билан суҳбатлашиб қолдим. «Юқоридан бўлган қандайдир таъқиқ туфайли жуда кўп болалар Тошкентга келишолмади. Цирк, қўғирчоқ театрида бўлиш ва шаҳар айланиш қанчалик мароқли бўлса, беш кун мобайнида ҳақиқий оби-ҳаётдан баҳраманд бўлиш биз учун тушда кўргандек гап бўлди», дейишди ўқувчилар.

Ҳа, Қорақалпоғистон ва Хоразмда эндиликда одамлар ташна туғилиб, ташна яшаш ва қониқиб сув ичмасликдек ноинсоний аҳволга дуч келдилар. Хоразм ва Қорақалпоғистондаги қўли узунроқ кишиларнинг оилалари турли хил маъданли сувларини ичиб, бир амаллаб бу фожиани четлаб ўтмоқчи бўляптилар. Бироқ халқ-чи?... Дасти калта одамлар-чи?.. Меъдага тегиб кетган мажлису ҳайбаракаллачиликни йиғиштириб қўйиб, туғилгандан бери бир қултум тоза сув ичмаган Хоразм ва Қорақалпоқ болалари учун сувни тозалаб берадиган ускуналар харид қилиб, тезроқ ўрнатиб берсак бўлмайдими?

Мен болаларнинг кўзларига тик қарай олмадим. Бизга умид қўлини чўзганларга ўз вақтида кўмак бермаслик, ёрдамга шошилмаслик халқ олдидаги бетакрор жиноят эканлигини ҳис этмоқ учун катта ақл даркор бўлмаса керак деб ўйлайман.

Нурали ҚОБУЛ,
Чўлпон нашриёти директори. Ўзбекистон жумҳурияти Олий Кенгаши халқаро ишлар қўмитасининг аъзоси.

Тошкентни ким булғаяпти?

Бир вақтлар ҳамма шаҳарда яшашни орзу қиларди. «Тошкентдай азим масканда истиқомат қиляпман», деб фахрланиб қўярди. Энди-чи? Энди бу орзулар, бу фахрланишлардан асар ҳам қолмади. Шарқ дарвозаси, гўзал шаҳар Тошкент бир неча йил ичида кўчалари турли хил чиқиндилар билан тўлиб-тошган, ҳавоси чидаб бўлмас даражада ифлосланган шаҳарга айланди.

Агар сиз соат 7 дан 9 ларгача «Қозоғистон» кинотеатри ҳамда Олой деҳқон бозори атрофида бўлиб, кўчага разм солсангиз даҳшатли ҳолатни кўрасиз. Юнусобод мавзесидан шаҳар марказига қатнаётган 91 ва 60-тезюрар автобуслари шундай тутун чиқарадики, кўриб кўзингиз косасидан чиқиб кетай дейди. Нафас ололмай қийналасиз. Бетўхтов йўтал тутади. Наҳотки бу жинояткорона ҳаракатга тўғри маънода томошабин бўлиб турган Давлат Автомобиль инспекцияси ходимлари, автобазаларнинг мутасадди раҳбарлари, қолаверса, ҳайдовчиларнинг виждони қийналмаса, одамлар тақдири ҳақида ўйламасалар? Ахир ҳозирги кунда машиналардан чиқаётган тутун миқдори белгиланган даражадан бир неча баробар ортиқ. Бунинг олди зудлик билан олинмаса, шаҳарликлар тақдири фожиавий тус олиши мумкин.

Ҳурматли шаҳар Шўросининг раиси, ижроия қўмитанинг янги тайинланган раиси, халқ сайлаган депутатлар қаёққа қараяпсиз ўзи? Ҳеч бўлмаса ўзингизнинг, оилангизнинг келажаги ҳақида ўйланг.

О. РАЗЗОҚОВ,

«Обуна — 91»

«СИҲАТ-САЛОМАТЛИК» СИЗ БИЛАН

Баъзилар «Сиҳат-саломатлик»ни «Здоровье»га ўхшаган бўлса керак-да, дейишади. Ҳатто, русча ойноманинг ўзбекча таржимаси, дейдиганлар ҳам бор. Йўқ! Хулоса чиқаришга шошилманг! Келинг, яхшиси ойномани биргалашиб варақлайлик.

Шарқ табобати, тиббиёт янгиликлари, турли тиббий маслаҳатлар, руҳий таъсир, шифокорлар ҳақида очерк ва мақолалар ойнома саҳифаларидан кенг ўрин олган. «Доно сўзин шифо билинг» рукуни остида буюк алломаларимизнинг шеърий маслаҳатлари бериб борилади. «Мерос» рукунида эса табиблар — Ар-Розий, Ибн Сино каби улуғларнинг рисолалари эълон қилинади.

Бундан ташқари, «Сизга маслаҳатимиз», «Шифобахш неъматлар», «Шифокор маслаҳати», «Огоҳ бўлинг!», «Оналар, биласизми?» рукунлари муштарийларнинг хатлари асосида тайёрланади. «Руҳият дунёси», «Йигит ва қиз» каби рукунларда эса инсон қалбининг туғёнлари, шеър ва ҳикоялар, рангли тасвирлар, суратлар, мутахассисларнинг фикрлари баён этилган мақолалар ўз аксини топади.

Жумҳуриятимизда мавжуд дам олиш уйлари, шифохоналар, поликлиникаларнинг ютуқ ва камчиликлари, тиббий хизмат муаммоларига бағишланган мақолалар ҳар бир сонда имкон қадар ёритилади. Ўрта махсус ва олий ўқув даргоҳларининг профессорлари, ўқитувчи ва талабалари билан мулоқотлар уюштирилмоқда.

«Сиҳат-саломатлик» ойномаси Ўзбекистон ССЖ Соғлиқни сақлаш вазирлиги қошида 1990 йил январь ойида ташкил этилди. Таниқли профессорлар, фан номзодлари, шифокорлар таҳрир ҳайъати аъзолигига сайланганлар. Ҳар бир янгилик ўзига хос қийинчиликлар билан майдонга чиққани каби ойномамиз учун ҳам бу ҳол бегона эмас. Маконимизнинг муқим эмаслиги, шароитсизлик ва ҳар хил қийинчиликларга қарамай, муҳарририят аъзолари ойноманинг ҳар бир сонининг ўқимишли, қизиқарли ва халққа манзур бўлиши учун жон куйдириб меҳнат қилмоқдалар.

Ойнома келажакда ҳар бир хонадонга зарурат ва оддий эҳтиёжга айланажаги шубҳасиз. Чунки ўзбек хонадони узоқ йиллардан бери шундай тилдош ва дилдош табобат ойномасига эҳтиёж сезар эди. Навбатдаги сонлар кўпроқ муштарийлар билан мулоқот асосида дунёга келади. Муҳими шундаки, муштарий ойномадан ҳам маънавий, ҳам руҳий озиқ олади. Маълум маънода ҳаёт ҳақидаги захирий, ботиний билимларини бойитади.

Қандай яшамоқ керак? Меҳнат, саломатлик ўзи қандай тушунча? Яшамоқ учун еямизми, ёки ейиш учун яшаймизми? Нима учун никоҳ барбод бўлади? Чет элларда қандай тиббий хизмат кўрсатишяпти? Врачни қандай тақдирлаш мумкин? Гиёҳ дардга шифо, халқ табобати дурдоналари, замонавий тиббиёт, гўзаллик — саломатликда, қўшиқ-кулги, сўз таъсирида, очлик билан даволаш каби турли мавзуларда фикрлашамиз. Суҳбат, мулоқот, мунозара, ўринли танқид, мақтов, муомала, муносабат — ҳар бир ҳаракатимиз соғлигимизга хизмат қилиши зарур. Хуллас, умид қиламизки, «Сиҳат-саломатлик» ҳаёт дастуримизга хизмат қилади, энг яқин дўст, маслаҳатчи суҳбатдошингизга айланади. Қарс икки қўлдан деганларидек ана шу яхши ниятларнинг амалиёти муштарийнинг акс-садосига боғлиқ.

«Сиҳат-саломатлик»нинг ҳозирги баҳоси 30 тийин. 1991 йилдан донаси 60 тийин бўлиб, бир йиллик обуна баҳоси 7 сўм 20 тийинни ташкил этади. Ойномага жумҳуриятимизнинг барча вилоят ва ноҳияларида обуна давом этмоқда.

Санджалол БАҲРОМОВ,
Ўзбекистон ССЖ Соғлиқни сақлаш вазири, ойнома бош муҳаррири.

Хорижлан хабарлар

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ВАРШАВА. Польшада Президент сайловининг биринчи даврасн бўлиб ўтди. Якшанба куни кечқурун сайлов участкаларининг эшиклари ёпилиб, округ комиссиялари Польша жумҳурияти Президенти лавозимига кўрсатилган олти номзод учун берилган овозларни ҳисоблашга киришди. Телевидение компьютерлар ёрдамида танлаб ўтказган аниқлашга кўра, номзодларнинг ҳеч бири овозларнинг 50 фоиздан кўпроғини тўплашга муваффақ бўлмаган. Шу маълумотларга қараганда, сайловнинг биринчи даврасида овозларнинг энг кўпини — 39,3 фоизини «Бирдамлик» касаба уюшмасининг раиси Лех Валенса олди. Иккинчи ўринга кутилмаганда мустақил номзод, канадалик корхона эгаси Станислав Тиминьский чиқиб олди. Унинг учун сайловчиларнинг 23,2 фоизи овоз берди. Вазирлар Кенгашининг Раиси Тадеуш Мазовецкий 19,9 фоиз овоз олди.

Қолган уч номзоднинг ҳар бири олган овозлар 10 фоизга ҳам етмади.

ПРАГА. Чехия жумҳуриятида коммунал сайловнинг дастлабки натижалари эълон қилинди. Сайлов 24 ноябрь куни бўлиб ўтган эди. ЧТК ахборот агентлиги аниқлаган маълумотларга кўра, сайлов участкаларига Чехия жумҳурияти балоғат ёшидаги фуқароларининг 74,8 фоизи келган.

Чехия, Моравия ва Силезия янги маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш идораларининг энг кўп мандатини — 31,6 фоизини «Фуқаролар анжумани» ҳаракатининг номзодлари олишди. Чехия ва Моравия коммунистик фирқасининг вакиллари жами ўринларнинг 15,8 фоизига эга бўлишди. Чехословакия халқ фирқаси ҳам шунча мандат олди. Мустақил номзодлар жумҳурият муниципал идораларидаги 26,6 фоиз ўринга эга бўлишди. Жами депутатлик мандатларининг 4,7 фоизини Чехословакия деҳқонлар фирқаси, 2 фоизини мустақиллик ва демократия учун кураш ҳаракати вакиллари, 1,2 фоизини эса Чехословакия социал-демократик фирқаси олди.

Прагадаги коммунал сайловнинг дастлабки натижалари Чехословакия пойтахти аҳолиси орасида Компартиянинг обрўси ошиб бораётганлигини кўрсатди. Коммунистлар Прагадаги маҳаллий ўзини ўзи бошқарув идораларидаги мандатларнинг 20 фоизига эга бўлишди. Шу зайлда Чехия ва Моравия Коммунистик фирқаси шаҳарда ўз аҳамиятига кўра иккинчи ўриндаги сиёсий куч бўлиб қолди.

СОФИЯ. «Подкрепа» меҳнат конфедерацияси Андрей Луканов бошчилигидаги Болгария социалистик фирқаси ҳукуматини истеъфога чиқариш тўғрисидаги талабни қўллаб-қувватлаб, ялпи иш ташлаш эълон қилди. Иш ташлаш эрталаб соат 6 да бошланади. Миллий иш ташлаш қўмитасининг кеча бу ерда тарқатилган қарорида иш ташлашнинг сабаби сифатида меҳнат муносабатларига, ижтимоий таъминотга, меҳнаткашлар турмуш даражасини муҳофаза қилишга оид бир қанча важлар илгари сурилган.

ОТТАВА. Канадаликларнинг кўпчилиги АҚШ билан эркин савдо қилиш тўғрисидаги битим мамлакатга зарар етказиб, американликларга кўпроқ фойда келтиради, деб ҳисобламоқда. «Ангус рид ассошиэйтс» тадқиқот фирмаси «Саутэм ньюс» рўзнома концерни билан биргаликда ўтказган жамоатчилик фикрини сўраб билиш канадаликларнинг 57 фоизи шундай фикрда эканлигини кўрсатди. Ўтган йилнинг июль ойида фикри сўралганларнинг 29 фоизигина Оттава ўзининг жанубдаги қўшниси билан ёмон битим тузди, деб ҳисоблаган эди.

(ТАСС).

Ушбу расмдаги аёлни кўриб шарқликлар гап-тортмасдан сўкиб юборишлари ҳам мумкин. Лётици Коффке эса ўзича бугун дунёдаги энг бахтиёр аёл. Бранденбургда ўтказилган биринчи ва охирги «ГДЖ гўзали» беллашувининг ғолибаси. У уч ярим минг даъвогар орасидан ғолиб чиқиб, енгил машина, Азор оролига бир ҳафталик дам олишга йўлланма ва жаҳон гўзаллар беллашувида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди.

АДН-ТАСС сурати.

ЯНГИ ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНМОҚДА

БАЙРУТ. Ливан пойтахтини ҳарбийлардан холи этиш режасини якунлаш учун янги тадбирлар кўрилмоқда. «Саут ал ватан» радиостанциясининг хабар қилишича, ҳукумат билан «Ливан кучлари» ҳарбий-сиёсий ташкилоти раҳбарияти ўртасида имзоланган шартномага мувофиқ ташкилотнинг жанговар отрядлари Ашрафия мавзесидан чиқиб кетиб, уни ҳукумат қўшинлари назоратига топширадилар. Айни пайтда душман гуруҳлар тортиб олган барча бинолар «Ливан кучлари»га ҳамда у билан ҳамкорлик қилаётган «Катаиб» фирқасига қайтариб берилади.

Ливан мудофаа вазири А. Мансур қуролли кучларга катта Байрут сарҳадидаги барча асосий марраларни эгаллаш ва бу жойларда қуролли тузилмаларнинг рухсат берилмаган ҳар қандай тўпланишига йўл қўймаслик тўғрисида буйруқ берди. Ливан ҳукуматининг кеча ўтказилган мажлисида турли гуруҳлар билан алоқаларга ҳамда пойтахтни ҳарбийлардан холи этиш юзасидан қилинган амалий ишларга якун ясаш режалаштирилган.

Мамлакат Президенти И. Храу Ливан мустақиллиги куни муносабати билан халққа қилган мурожаатида «давлат хавфсизлиги ва мустақиллиги таъминланганидан сўнг катта Байрут сарҳадида барча сиёсий кучлар иштирокида ҳукумат тузила бошланиши, кейин улар биргаликда замонавий давлатни тиклаш ва мамлакатни реконструкциялаш билан шуғулланишлари»ни таъкидлади.

УЧРАШУВ ЯКУНЛАРИ

ДЕҲЛИ. Ҳинд океанининг шимоли-ғарбий қисмидаги ороллардан иборат Мальдив жумҳуриятининг пойтахти Малада жанубий Осиё регионал ҳамкорлиги уюшмасига аъзо бўлган мамлакатлар давлат ва ҳукумат раҳбарларининг бешинчи учрашуви тугалланди. Уюшмага аъзо бўлган мамлактлар — Бангладеш, Бутан, Ҳиндистон, Мальдив, Непал, Покистон, Шри Ланка, раҳбарлари минтақада тинчлик ва барқарорлик ўрнатиш, халқлар турмуш даражасини ошириш манфаатлари йўлида жанубий Осиёда ҳамкорликни янада ривожлантиришни маъқулладилар.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ТИНИБ-ТИНЧИМАС ҚАРИЯ

● АНГЛИЯЛИК цирк артисти Альберт Норман пенсияда бўлишига қарамай, тиниб-тинчимайди. Яқинда у уйининг барча деворларига почта маркаси ёпиштириб чиқди. Бу ишга жаъми 2 миллионта марка кетди. Норман ҳатто аквариумнинг ҳамма ёғини марка билан жиҳозлади. Унинг айтишича, аквариумдаги балиқларни мушуклардан ҳимоя қилиш учун марка ёпиштирган эмиш. Ҳа, Норман, бекорга узоқ йиллар қизиқчи бўлиб ишламаган-да.

50 ЙИЛДАН СЎНГ

ҲИНДИСТОН темир йўл вазири почта орқали мактуб ва 300 рупия пул олди. Мактубда ёзилишича, номини сир сақлаган киши 40-йилларда Бомбей шаҳри электричкасида чипта олмай юргани учун кечирим сўраб, ушбу пулни темир йўл хизматига ўтказишни илтимос қилган. Ўша даврда у киши мактабда ўқигани учун узоқ давр электричкада бепул юрган экан.

ҚОРАМОЛЛАРНИНГ ЯШИРИН ЧАЙҚОВИ

● ЗИМ-ЗИЁ тун бағрида секин-аста карвон боради. Одамлар ва ҳайвонларнинг бир маромда нафас олаётгани эшитилади. Гоҳ-гоҳида қамчи урилиши қулоққа чалинади — эфиопиялик контрабандачилар қорамолларни ўзга мамлакатларда сотиш учун чегарадан ўтиб бормоқдалар.

Бу ишга муккасидан кетган фирибгарлар ана шу ғайриқонуний ва хавфли, лекин ниҳоятда фойдали иш билан шуғулланадилар. Улар ҳар йили ўзларигагина маълум бўлган сўқмоқлар орқали молларни чегарадан олиб ўтадилар. Яширин тарзда четга олиб чиқилаётган моллар сони талабга қараб ўзгариб туради. Ёз фаслининг охирларида, мусулмонларнинг муқаддас рамазон ойи тугаб, тинкаси қуриган диндорлар мўл-кўл дастурхон ёзишга тайёргарлик кўраётган пайтда энг қизғин кунлар бошланади.

Эфиопия, қорамоллар сони жиҳатидан Африкада етакчи ўринни эгаллайди. Молларнинг кўплигидан фойдаланган яширин тарзда иш олиб борувчи фирибгарлар жониворларни қўшни мамлакатлардаги олибсотарларга арзон нархларда пуллайдилар. Мамлакат бунингсиз ҳам валюта тақчиллигини бошидан кечирмоқда. Ташқи бозорда харидоргир бўлган моллар билан, шу жумладан қорамол билан яширин савдо қилиш қўшимча муаммолар келтириб чиқаради. Бу муаммолар жумҳуриятнинг валюта даромадларига аянчли таъсир қилади, деб ёзади «Йезареиту итиопия» рўзномаси.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

Истамбул дорилфунуни ректори—рўзномамиз меҳмони

Сўнгги пайтларда жумҳуриятимиз билан хорижий Шарқ мамлакатлари ўртасидаги алоқалар тобора мустаҳкамланиб бораётир. Ўзбекистонга Афғонистон, Саудия Арабистони, Покистон, Ҳиндистон, Туркиядан кўплаб меҳмонлар ташриф буюришяпти. Ва ўз навбатида ҳамюртларимиз ҳам у ерларга тез-тез бориб туришибди.

Яқинда Тошкентга Туркиядан бир гуруҳ меҳмонлар келишди. Улар орасида Истамбул дорилфунунининг ректори, профессор Жамъи Махмат Демир ўғли, шу ўқув даргоҳининг турк тили бўлими профессори Усмон Сертқоя ташриф буюришди.

Меҳмонлар дастлаб 70 йиллиги нишонланган ТошДДга қадам ранжида қилишди. Бу ерда ҳар иккала дорилфунун ўртасида ўзаро шартнома тузилди. Унга кўра тошкентлик профессор-ўқитувчилар Истамбулга, туркияликлар эса ўз навбатида ТошДДга келишиб, маълум бир муддат дарс беришади, ўзаро тажриба алмашишади. Шунингдек, 1991—1992 ўқув йилидан бошлаб тошкентлик талабалар Туркияда, туркияликлар эса Тошкентда 8 ой давомида таълим оладилар.

Ўтган куни ҳар иккала меҳмон «Ёш ленинчи» рўзномасида қабул қилинди. Рўзнома муҳаррири Жаббор Раззоқов рўзнома ходимлари амалга ошираётган ишлар, келажак режалари ҳақида гапирди. Йиғилишда Жамъи Махмат Демир ўғли, Усмон Сертқоялар ҳар иккала давлат ўртасидаги алоқаларни янада ривож топтириш тўғрисида ўз мулоҳазаларини баён этдилар.

СУРАТДА: учрашув пайти.

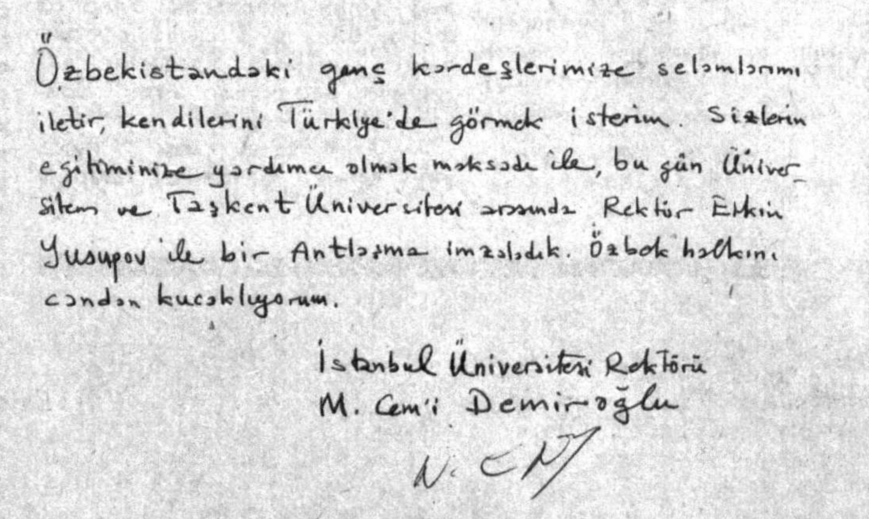
Е. БОТИРОВ сурати.

Учрашув сўнггида профессор Усмон Сертқоя «Ёш ленинчи» муштарийларига шундай тилак билдирди:

«Ўзбекистонлик ёш қардошларимизга салом йўллайман. Сизларни Туркияда кўриш ниятим бор.

Таълим-тарбия ишларида Сизларга кўмаклашиш ниятида Тошкент давлат дорилфунуни билан шартнома туздик.

Ўзбек халқини жуда севаман».

Özbekistandaki genç kardeşlerimize selamlarımı iletir, kendilerini Türkiye'de görmek isterim. Sizlerin eğitiminize yardımcı olmak maksadı ile, bugün Üniversitemiz ve Taşkent Üniversitesi arasında Rektör Erkin Yusupov ile bir Antlaşma imzaladık. Özbek halkını candan kucaklıyorum.

İstanbul Üniversitesi Rektörü
M. Cemil Demiroğlu

ЧЕМПИОНЛИКНИНГ БАҲОСИ ҚАНЧА?

ёки «Андижанка»нинг ечимсиз муаммолари хусусида

Спортда биринчи бўлиш осон эмас. Агар Ўзбекистон спортида рекордлар китобини ёзиш керак бўлса, унда сўзсиз «Андижанка» чим устида хоккей командасини биринчи ўринда ёзиб қўйган бўлардик. Бу команда ана шу спорт турининг нафақат Ўзбекистонда, балки Иттифоқда биринчи иштирокчиларидан биридир. Мамлакатнинг тўрт карра чемпиони (1979, 1980, 1986, 1990 йиллар), биллур соврин соҳиби. Бугун унинг таркибида Европа, Жаҳон чемпионати Олимпиада ўйинларининг совриндорлари бор.

Илк қалдирғочлар Лайло Аҳмерова, Валя Заздравних, Алина Хам, Света Росолова, Муҳаббат Ҳайдарова, Эльвира Орифжоновалар бошлаб берган анъанани уларнинг шогирдлари давом эттирмоқдалар. Ўйин машаққатларини бу йил татиб кўрган Лайло ва Зарифахон Юсуповалар, Элнора Бекмайкина, Фаридахон Қаҳҳорова, Муҳайё Асқарова, Наталья Широковскихлар уларнинг муносиб шогирдлари эканликларини амалда исбот қилишди. Гап шундаки бу ўйинчиларнинг бариси Андижон спорт билим юртида тарбия топишган.

Бу йилги мавсум команда учун ниҳоятда қийин ва масъулиятли бўлди. Шундай қийинчиликлар ва чигалликлар бўлишига қарамасдан улар мавсумни муваффақиятли якунладилар. Мавсумни биз «Андижанка» учун олтин мавсум бўлди дея айта оламиз. Ҳам мамлакат чемпиони, ҳам биллур соврин эгаси бўлиш нақадар машаққатли.

Андижонликларнинг бу ғалабалари бутун жумҳуриятимиз спорт ишқибозлари учун қувончли воқеа бўлди. Ҳамманинг оғзида андижонликлар. Умуман от йили Ўзбекистон спорти учун омадли йил бўлди. Йўқотишлар ҳам йўқ эмас, албатта.

Мен имконият топиб команда бошлиғи Турсунбой Зиёев билан суҳбатлашдим.

— Бу йилги мавсум команда учун энг қийин ва масъулиятли бўлди, десам хато бўлмас. Ҳатто эрта баҳорда Тошкентга мухлислар кўнглига безовталик келтирувчи «Андижанка» тарқалиб кетибди, тренер ишлашни хоҳламабди» деган миш-мишлар ҳам етиб келди...

— Бу йил олий лигада медаллар учун баҳсни 11 та команда давом эттирди.

Очиғини айтишимиз керак, миш-мишларда озроқ жон ҳам бор эди. Мавсумни бошлаш учун бироз югуришга тўғри келди. Командани ҳар хил сабабларга кўра Ирина Мордухаева (хорижга жўнаб кетган), Наталья Безбородова, Раъно Эргашева, Эльвира Жамиловалар тарк этишди. Олий лига жамоалари старт олди тайёргарлик машқларини бошлаб юборганларида жумҳуриятимизга «Андижанка» керакми?» «Унга ким ҳомийлик қилади?» деган гаплар юрарди. Агар вилоят спорт қўмитасининг раиси Юсуф Тўраевич Қўчқоров жонкуярлик ва қатъийлик кўрсатмаганда бугун жамоанинг ғалабаси тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмасди.

Бир амаллаб Алуштада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ турнирга етиб бордик. Ўйинларимизни кўрган рақибларимиз «ҳайрият «Андижанка» ўйиндан «чиқибди» деган хулосага келишганди ҳам.

Тўғри, ёш ўйинчиларимизда бироз тажриба етишмади. Спортда йиллар давомида тажриба тўпланади. Мавсум бошида тажрибасизлик қилган ёш ўйинчилар бугун маҳорат бобида анча-мунча фахрийлардан қолишмайдилар. Мамлакат биринчилиги бошланишида анъанавий рақибимиз «Колос» (Борисполь)-га ютқазиб қўйганимиз чемпионатга тайёргарлигимиз ниҳоятда ёмон эканлигини кўрсатди. Ҳали юқорида айтганимдек ўйинчиларимиз қанчалик тиришиб, жон-жаҳдлари билан ўйнамасинлар уларда тажриба, маҳорат камроқ эди.

— Олий лига командаларидан «Колос»ни ёки «Ритм»ними, мисол қилиб оладиган бўлсак, бу командаларда муносиб ўринбосарлар тайёрлаш борасида ибратли ишлар олиб борилмоқда. Асосий эътибор маҳаллий ёшларга қаратилган. «Андижанка» резервлари тўғрисида нима дея оласиз? Келгусида унинг таркибида ўзбек қизлари ҳам кўпаядими?

— Шу пайтгача жумҳуриятимиз спортини қардошларимиз ҳимоя қилиб келишди ва келишмоқда. Андижонда спорт билим юрти ишлаб турибди. Унинг чим хоккейи бўлимини ҳар йили кўплаб ёшлар битириб чиқишмоқда. Жамоамизга биринчи навбатда ана шу мактаб битирувчиларидан таклиф этамиз. Албатта синаб кўриш шарти билан. Умуман «Андижанка» сафида жумҳуриятимиз қизлари ўйнайдилар. Четдан ўйинчи олиш биз учун кўпгина муаммоларни келтириб чиқаради. Маош, уй-жой масалалари... Уларнинг талабларини бажарайликми ёки хоккей ўйнаймизми?...

— Маълумки, футбол спорт ўйинлари ичида энг оммавийси ва фойдалисидир. Лекин шундай бўлсада кўпгина командалар ўз нонларини «ҳалоллаб» емайдилар яъни бошқалар эвазига кун кечиришмоқда...

— Гапингизнинг бир томони бизга ҳам тегиб ўтади. Тўрт марта мамлакат чемпионлигини қўлга киритган бўлсакда молиявий-иқтисодий аҳволимиз танг. Чўнтагимизда маблағимиз йўқ. 2 майда бўлиб ўтган Андижондаги воқеалар ҳали ҳеч кимнинг ёдидан кўтарилмаган бўлса керак. Ўйинларга томошабин тўпламаслик тўғрисида гаплар бўлди. Ўзингиз ўйланг, ўйингоҳга томошабин тушмаса, кимга тўй, кимга?.. Ғалабага мухлис ҳам тенг шерик. Уларнинг ҳар бир қўллаб-қувватлаши ўйинчига руҳ, кайфият, дадиллик бағишлайди. Ўз-ўзидан томошабин масаласи иқтисод билан боғлиқ. Иқтисодий жиҳатдан қолоқлигимиз сабабли ҳалигача ўз базамизга эга эмасмиз. Яхшиямки, бахтимизга спорт қўмитаси бор экан. Тирикчилик учун йилига 50-70 минг сўм қарз бериб туради.

— Хорижда спортнинг ривожланишига, оммавийлашишига асосан тижорат ишларининг яхши йўлга қўйилганлигидир. Қайси бир командани олиб қараманг, бирор бир йирик, сердаромад корхона ёки фирма билан алоқа ўрнатмаган бўлсин. Иттифоқимизда ҳам шундай ишлар аста-секин йўлга қўйилмоқда. Жамоангиз келгусида бирор бир ташкилот билан ҳамкорлик қиладими?

— Бўлмайдиган ишнинг ўзи йўқ. Нимага энди «Андижанка» Ҳиндистон ёки Покистонда шартнома асосида ўйин ўтказиши мумкин эмас? Мумкин. Лекин ишимизни тўғри йўлга қўядиган, унинг ривожланишини тарғиб қиладиган тижорат ишлари кўнгилдагидек эмас. Ваҳоланки, чим хоккейи энг қадимий ота-боболаримиз севиб ўйнаган ўйинларимиздан бири. Тошкентдек пойтахтда чим хоккейни кўпчилик билмайди. Негадир кейинги пайтда ойнаи жаҳондан кам кўринадиган бўлиб қолдик. Ҳали чет эл командалари тўғрисида гап бўлди. Албатта спортнинг ривожланиши тижоратга ҳам кўп боғлиқ. Чет эл фирмаларини реклама қилаётган командалар қанча. Биз ҳам бу йил «Осиё спорти» фирмаси билан ҳамкорликда ишлаш режасини тузиб қўйдик. Ўйлайманки, янаги йилдан ўз валюталаримизга эга бўламиз.

— Яна ўйинга қайтсак. Команда мавсум бошида суст ўйнаган бўлса, турнир ўрталарида энг ҳужумкор командага айланди. Бунинг боиси?

— Спортда «ғолиб чиқмоқчи бўлсанг, таваккал қил» деган гап бор. Бош тренеримиз Мирон Димитриевич ўз тажрибасига асосланиб, тўғрироғи таваккал қилиб ҳужумкорликни кучайтирди. Ҳимояда ва ярим ҳимояда ўйнайдиган тажрибали ўйинчиларни ҳужумга ташлади. Уларнинг ўрнини эса ёшларимиз эгаллашди. Ғалаба қилишимизнинг бор-йўқ сири шу. Ҳужумкорлик ва яна ҳужумкорлик...

Мен команда бошлиғининг ҳамма дардларини қоғозга тушириб ўтирмадим. Фақат тўрт карра мамлакат чемпиони бўлган команданинг келажакда қандай бўлиши ўйлантиради. У кейинги йилларда қандай бўлади? Нимага шундай обрўли, эътиборга лойиқ команда шунчалик иқтисодий жиҳатдан ночор. Хоҳлаймизми-йўқми, яна хориждаги спортчиларга ўзимизникини қиёслаймиз. Обрў-эътиборга лойиқларини қўя турайлик. Ўртамиёналари ҳисобида ҳам миллион-миллион сўмлар бор. Кийим-бош дейсизми, видео техника дейсизми ҳаммаси муҳайё. Қисқаси, бировнинг олдиларида тили қисиқ эмаслар.

Бизда-чи? Нимамиз билан мақтанайлик? Жумҳуриятимизда кўзга кўринган команда янаги йил ким ҳомийлик қилар экан деб ҳайрон бўлиб ўтирса, Команда бошлиғининг айтган гапларига ишонгимиз келади, холос...

Мирза АБДУЛЛА,
«Ёш ленинчи» мухбири.

* * *

СУРАТЛАРДА: «Андижанка» командаси жамоаси. Иккинчи тренер В. Кондратенко ўйинчилар даврасида.

Суратлар муаллифи.
Аъзамжон **МИРЗАЖОН.**

УМИДСИЗ ОДАМНИНГ ИСТАКЛАРИ

Ўтган ойнинг 16—28 кунлари Пицундада Бутуниттифоқ ёш шоирларининг ўн бешинчи фестивали бўлиб ўтди. Бу тадбирни ССЖИ Ёзувчилар уюшмаси ва БЛКЁИ МҚ ташкил этган экан. Ҳеч қанақа шов-шувсиз ўтаётганини иштирокчилар яшаётган меҳмонхона ходимларидан бўлак ҳеч ким билмай қолган бу фестивалда мен ҳам қатнашдим. Биз — Иттифоқнинг турли бурчакларида яшаб, ижод қилаётган ёш шоирлар биронта мажлисда қатнашмадик, баландпарвоз нутқлар эшитмадик. Абхазияда бензин масаласи оғир бўлгани туфайли бизга махсус автобус ҳам ажратилмади. Русчага сўзма-сўз қилинган таржималар билан танишиб, ҳар ким ўзига маъқул тушган шоир шеърларини ўз тилига ўгириш учун танлаб олаверди. Мен асосан қозоқ Бовуржон Жақип, тожик Муҳаммад Жунайдий, украин Иван Козаченко, Стефания Украинец, Анна Войнарович, ўрис Ольга Смирновалар билан бирга бўлдим. Айниқса, украин биродарларимиз мени яхшироқ тушунишди, деб ўйлайман. Орзуларимиз, фожиаларимиз нақадар ўхшаш! Мен Чернобиль учун қайғуришимни изҳор этсам, улар Орол туфайли хавотир олишларини баён қилишди.

Ҳар биримиз ўз шеъримизни, халқимизни қизғин ҳимоя қилдик. Энг юксак талаблардан келиб чиқиб, бир-биримизнинг ёзганларимизга баҳо бердик. Қизиғи шуки, ҳеч ким мақтов кутмасди, танқиддан эса ранжимасди. Ҳеч ким томонидан меҳрибонлик ҳам кутмасди. На Ёзувчилар уюшмасидан, на комсомолдан. Шу ҳол менга жуда нашъа қилди.

Мана, жумҳурият ёш ёзувчиларининг олтинчи семинари ҳам ниҳоясига етди. Бояги гапларни айтишдан мақсад — қандайдир тадбирда иштирок этганимни билдириб қўйиш эмас. Асло! Бу семинарда қатнашганларга шароит яхши. Рўзнома-ойномалар, радио-телевидение орқали семинар иши ҳақида хабарлар, репортажлар, улар ижодидан намуналар берилди. Афсуски, бу ўткинчи бир ҳол. Нари борса, уч-тўрт ойдан кейин бу ёшларни ҳеч ким эсламайди. Яшаш шароити, нашр масалалари билан ҳеч ким қизиқмайди.

Семинарнинг очилиш маросимида айтилган ширин сўзлар, ваъдаларни эшитган одамнинг беихтиёр ёш бўлгиси, шу семинарда иштирок этгиси келиб кетади. Аммо булар неча йиллардан буён такрорланаётган сўзлар, холос. Амалий ишга келганда эса биров узатган оёғини йиғмайди.

Мен қуйида билдирадиган фикрлар ёшларга ёрдам бериши мумкин, балки шарт бўлган шахсларнинг у қулоғидан кириб, бу қулоғидан чиқиб кетишини билган ҳолда ўша куни мажлисда уларни айтдим. Бугун эса бу гаплар қоғозда қолиб кетишига амин бўлган ҳолда уларни суюкли рўзномамиз орқали ўқувчиларга етказгим келди.

Энг аввало ёш ижодкорлар билан ишлаш кенгашининг мақомини кўриб чиқиш керак. Бу кенгаш раиси уюшма котиби деган ном олиши лозим. Ҳали уюшма аъзоси бўлмаган, китоби чиққан-чиқмаган ёшлар сафи ўта зичлиги буни тақозо этади. Мисол учун Қозоғистонда ўз она тилида ижод қиладиган ёшлар сони бизникининг кичикроқ қисмига ҳам тўғри келмайди, лекин уларнинг ўз котиблари бор. Бундай деяётганимга сабаб — ҳозир ёшларни тинглайдиган, уларга кўмаклашадиган одам йўқ, борларининг қўли ниҳоятда калта.

Бундан икки йилча аввал биз бир гуруҳ ёш шоирлар Ғ. Ғулом номидаги нашриётда илк китобларни босиш ёмон аҳволда эканлиги ҳақида нашриёт директори ва уюшма раиси номига ариза билан мурожаат қилдик. Бир зал одам йиғилди. Муҳокама энди бошланганда О. Ёқубов зарур ишлари борлигини айтиб, чиқиб кетдилар. У кишининг ўрнига қолган котиб эса... маст эди!

Хўш, ўша муҳокамадан сўнг бирон нарса ўзгардими? Ҳа, ўзгарди. Шикоят хатига имзо чекмаганларнинг китоби тез орада босиб чиқарилди, қўл қўйганларники аввал бир йилга, кейин яна бир йилга орқага сурилди. Ўша китоблардан ҳануз дарак йўқ. Шу боисдан ҳам ҳар бир ишни охиригача баҳамжиҳат ҳал қила оладиган котибга муҳтожмиз.

Маданият вазирлигининг ёшлар ётоқхонаси бор. Ёш раққосалар, ашулачилар, актёрлар, қизиқчилар пропискадан ўтиб, шу ерда яшашади. Вақти келиб, уй олиб, чиқиб кетишаверади. Наҳотки Ёзувчилар Уюшмаси битта шундай ётоқхонани талаб қилиб ололмаса?! Ҳар элликтадан биттаси депутат-ку ахир буларнинг!

Яна бир қизиқ ҳол бор: уюшмага аъзо бўлиш учун китоб чиқарган бўлишингиз керак, китоб чиқариш учун эса уюшма аъзоси бўлганингиз маъқул. Бугунги кунга келиб, ноширлар бир нарсани денгал айтишади: «ёшларнинг китоби кичкина, кам нусхада. Шу боисдан нашриёт зарар кўради». Ундай бўлса, каттароғини чиқариб беринглар. Кўп нусхада. Йўқ, қалин, зарар келтирмайдиган китобингиз чиқиши учун эса аввал кичкина китобингиз чиққан бўлиши керак. Кичкина китоблар эса зарар келтиради... Ўша муҳокамада бир таклиф киритганимда Омон Матжон бу ният ўзларида ҳам борлигини айтган эдилар. Гап «Ёшлик» кутубхонаси» серияси устида кетаётир. Мен уни ҳозирги ҳолатда чиқишини айтмагандим. Омон ака ўшанда мени маъқуллагандилар, лекин бошқача йўл тутилди. Истагим шундай — «Ёшлик» ойномасида бир ёки икки йил давомида кимнинг шеърий туркуми, ҳикояси, мақоласи ёки бошқа нарсаси ўқувчилар ва махсус таҳрир ҳайъати томонидан энг яхши деб тан олинса, ана ўшанга бир ёки икки босма табоқ ҳажмида асарини эълон қилиш имкони берилса. Биринчи китобда М. Солиҳ, Ш. Раҳмон, У. Азимов, Х. Даврон кабиларнинг катта-катта туркумлари берилди. Тўғри, улар ойномада чиққанлари учун шундай қилинган. Ёши қирқдан ошган одамларнинг ҳадеб бу ойномага «меҳмон» бўлавериши ҳам ғалати. Ахир улар шеър чиқариш бўйича армони қолмаган одамлар-ку? Бундан кўра ёшларга кенг ўрин берилса — улар ўз имкониятларини кўрсатар эдилар.

«Ёш гвардия» нашриётидаги ёш ижодкорлар билан ишлаш редакцияси имкониятлари кенгайтирилмагунча аҳволимиз яхшиланмайди. Агар янги штат очиш имкони бўлмаса, шу редакция мудирига нашриётнинг ёшлар билан ишлаш бўйича бош муҳаррири деган мақом берилиши лозим.

Ёшлар ижодини тарғиб этиш ҳам жуда ёмон аҳволда. Икки-учта суюққина ашула биладиган йигитлар қизлар бир йилда ўн мартадан радиотелевизорга чиқиб элга кўриниш беради. Адабиёт билан шуғулланадиганларнинг айби нимадалигини тушуниб бўлмайди. Бу икки жойда ёшларнинг «ўз одами» бўлиши мақсадга мувофиқдир.

Мана яна юзлаб ёш ижодкорлар бир ерга тўпланди. Ўтган йилларда тўпланганлар сони ҳам анчагина эди. Уюшма худди торгина уйда ўнта бола билан яшаётган ва яқинда ўн биринчи фарзандни кутаётган нотавон одамга ўхшайди. У қаттиқ ишлаши, ҳукуматдан ер, насиба ундириб бериши, улардан биронтасининг нобуд бўлишига йўл қўймаслиги керак.

Аъзам ЎКТАМ,
«Чўлпон» нашриёти муҳаррири.

29 НОЯБРЬ — ПАЙШАНБА

● **ЎзТВ I**

11.25 Кўрсатувлар тартиби. 11.30 «Ҳунар — ҳунардан унар». Кинопрограмма. 12.30 Биология. Ҳужайранинг тузилиши. 13.00 «Дурангсиз ўйин». Бадиий фильм («Грузияфильм»).

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Янгиликлар. 18.10 «Ҳайвонот боғида». Мультфильм. 18.25 Болалар учун концерт. 18.55 «Алифбо сабоқлари». 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 «Осойишталик посбонлари». 20.00 Ўзбекистон Давлат телевидениеси ва радиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Бозор иқтисодиёти муаммолари». 21.30 Москва. «Вақт». 22.00 Ўзбекистон Ленин комсомоли съезди кундалиги. 22.20 Иззат Султон. «Имон». Видеоспектакль. 00.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● **ЎзТВ II**

19.00 Кўрсатувлар тартиби. 19.05 Цирк! Цирк! Цирк! 19.50 «Мусиқий сайил». 20.20 «Оқ ёл қиссаси». Телевизион бадиий фильм («Ўзбектелефильм»).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Вақт». 22.00 «Дилафрўз». Хотин-қизлар учун кўрсатув. 23.00 «Икки соҳил». Бадиий фильм.

● **МТ I**

7.00 «120 минут». 9.00 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 13-серия. 10.15 Футбол. УЕФА кубоги. 1/8 финал. «Торпедо» (Москва) — «Монако» (Франция). 11.55 Болалар соати (инглиз тили дарси билан). 12.55 Коллаж. 13.00 «Вақт». 13.40 Шахмат бўйича жаҳон чемпионатида. 13.55 Баскетбол. Европа чемпионатининг саралаш матчи. Эркаклар. ССЖИ — Чехословакия терма командалари. 2-тайм. МАСК универсал спорт залидан кўрсатилади.

* * *

16.05 Белград. «Иво Лола Рибар» ашула ва рақс дастасининг концерти. 16.25 «Турначалар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Дербентлик қизил изтопарлар отряди ҳақида (Владикавказ, Махачқала). 16.45 Тарих саҳифалари. Н. М. Карамзин. «Даврлар». 17.30 «Мишка, кичкинтой ва бошқалар». 1 ва 2-фильмлар («Центрнаучфильм»). 18.20 «Алоқа-анжуман». 18.50 Долзарб интервью. 19.00 «Вақт». 19.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 13-серия. 21.30 «Вақт». 22.00 Шахмат бўйича жаҳон чемпионатида. 22.15 «Мусиқа эфирда». Танаффус пайтида (23.00) — «Ер — она масканимиз». Фотоконкурс. 00.20 «ТСН».

● **МТ II**

9.00 Эрталабки бадан тарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Табиат сирлари». Илмий-оммабоп альманах. 9.35, 10.35 Табиатшунослик. 5-синф. Об-ҳаво ва уни олдиндан билиш. 9.55, 10.55 «Уста ва Маргарита... испанчадан эркин таржима». Илмий-оммабоп фильм. 10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 11.35, 12.35 Физика. 8-синф. Электр токи ишлайди. 12.05 Педагогика ҳамма учун. 2-қисм.

* * *

13.05 А. Глазунов. Концерт-вальс. 13.15 Такрорий телефильмлар сеанси. «Болаларимиз учун уй». 4-серия — «Имтиҳонлар». 14.20 Ритмик гимнастика. 14.50 В. Готовцева куйлайди.

* * *

17.25 Вахтанг Кикабидзе билан учрашув. 18.55 Коллаж. 19.00 «Вақт» (сурдо таржимаси билан). 19.30 Гнесинлар номли мусиқа билим юрти талабаларининг концерти. 20.25 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Биздачи...». 20.40 «Вертикаль». «Солномачи». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Олмаота). 21.15 «Тўлаган». Телефильм. 21.25 ССЖИ Олий Кенгашининг сессиясида. 21.55 «Сир очилди». Бадиий фильм («Тожикфильм»). 23.15 «Чўл ва тоғлар қўшиғи». Фильм-концерт. 00.05 Хоккей. ССЖИ чемпионати. «Динамо» (Москва) — МАСК. 2 ва 3-даврлар.

Муҳаррир Жаббор РАЗЗОҚОВ.

«Ёш ленинчи»
«Молодой ленинец» орган ЦК ЛКСМ Узбекистана
Издаётся на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР:
ҚАБУЛХОНА — 32-56-58.
ХАТЛАР БЎЛИМИ — 32-54-65.
ИНДЕКС: 64607.
513500 НУСХАДА ЧОП ЭТИЛАДИ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Д. — 28623.